

JESTE LI NEFORMALNI NJEHOVATELJ?

Neformalni negovatelji su osobe bilo koje dobi koje pružaju (obično neplaćenu) njegu drugoj osobi s kroničnom bolešću, invaliditetom, drugim dugotrajnim zdravstvenim stanjem ili potrebom za njegom izvan profesionalnog ili formalnog okvira zapošljavanja (Eurocarers, 2018). Prema nedavnim istraživanjima neformalni negovatelji diljem EU pružaju više od 80 % ukupne njege (Hoffmann & Rodrigues, 2010). Njega se obično odvija unutar društvenih odnosa – većina negovatelja su roditelji, partneri, djeca, unuci, braća i sestre, prijatelji ili susjedi. Budući da vrsta njege ovisi o potrebama osobe kojoj je potrebna pomoć, često nema ograničenja ni u količini pružene njege ni u vremenu provedenom pružajući njegu (Eurocarers, Family care in Europe).

JESTE LI VI NJEGOVATELJ?

ODGOVORITE NA
POSTAVLJENA PITANJA

IMATE LI NEKOGA U OBITELJI ILI U KRUGU BLISKIH PRIJATELJA SA ZDRAVSTVENIM PROBLEMIMA KAO ŠTO SU:

- ▼ Tjelesni invaliditet (na primjer tjelesni invaliditeti uzrokovani krhkošću, nesrećom, ozljedom ili bolešću)
- ▼ Duševne bolesti (na primjer depresija ili anksioznost)
- ▼ Kognitivna oštećenja (na primjer kognitivna oštećenja uzrokovana demencijom ili Alzheimerovom bolešću, autizmom, poremećajima učenja, traumatskim ozljedama mozga ili Downovog sindroma)
- ▼ Ovisnost (droge ili alkohol)
- ▼ Drugi zdravstveni problemi?

DA

NE

DA

NE

BRINETE LI O NEKOM OD ČLANOVA OBITELJI ILI
PRIJATELJA S OVIM ZDRAVSTVENIM PROBLEMOM,
POMAŽETE LI MU ILI GA PODRŽAVATE?

**AKO STE ODGOVORILI "DA" NA OBA GORE NAVEDENA PITANJA, ONDA STE
MOŽDA NJEGOVATELJ.**

AKO MISLITE DA VAM JE POTREBNA POMOĆ ILI PODRŠKA, MOŽDA ĆETE JE PRONAĆI OKO SEBE.
ZA VIŠE INFORMACIJA POGLEDAJTE SLJEDEĆI ODJELJAK.

KAKO JE BITI NJEGOVATELJ?

BITI NJEGOVATELJ MOŽE UTJECATI NA...

TJELESNO I DUŠEVNO ZDRAVLJE

▼ učestalost problema duševnog zdravlja među neformalnim njegovateljima je 20 % viša nego među onima koji nisu njegovatelji te je osobito visoka kod osoba koje pružaju jako intenzivnu njegu (više od 20 sati tjedno). Depresivni poremećaji, anksioznost, ljutnja i neprijateljstvo su često povezani s većim obavezama oko njege (OECD, 2011).

Pružanje njege je povezano s razvojem štetnih navika i načina života (pušenje, neodgovarajuća prehrana ili navike spavanja) i s nedostatnim poduzimanjem preventivnih zdravstvenih mjera (na primjer medicinske konzultacije) (Eurocarers, 2018).

ZAPOŠLJAVANJE

▼ poteškoće u vezi s uravnoteženjem plaćenog rada s obavezama oko njege; njegovatelji se često odlučuju za zaposlenje sa skraćenim radnim vremenom, što ima za posljedicu niže prihode. Prema podacima trećeg Europskog istraživanja o kvaliteti života, 14 % njegovatelja koji nisu aktivni na tržištu radne snage osjeća se depresivno sve vrijeme ili većinu vremena, što je više nego dvostruko više od njegovatelja koji su zaposleni (Eurocarers, 2018). Njegovatelji imaju ograničene profesionalne mogućnosti, niže plaće i prava na mirovinu – osobito kada se odluče za zaposlenje na nepuno radno vrijeme.

FINANCIJSKU SITUACIJU

▼ financijske poteškoće i siromaštvo zbog smanjenja socijalnih naknada i izravnih troškova njege (na primjer lijekova, grijanja, posebne prehrane), medicinskih pomagala, prilagodbi doma i plaćanja za formalnu njegu.

DRUŠTVENI ŽIVOT

▼ pružanje njege može utjecati na prirodne procese socijalizacije, kao i na obiteljske odnose. Njegovatelji su zbog pružanja njege izloženiji socijalnoj izolaciji u odnosu na one koji ne pružaju njegu.

A AKO STE NEFORMALNI NJEVATELJ MIGRANT?

NJEVATELJI MIGRANTI SU POTENCIJALNO U 'DVOSTRUKOM' NEPOVOLJNOM POLOŽAJU JER NJIHOVA PRAVA NJEVATELJA JOŠ NISU U POTPUNOSTI PRIZNATA, A ISTO TAKO JE KOD MIGRANATA PRISUTAN VEĆI RIZIK OD SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI.

O KAKVIM JE POTEŠKOĆAMA RIJEČ?

Ako ste negovatelj i imate migrantsku pozadinu, možda ćete imati dodatne poteškoće:

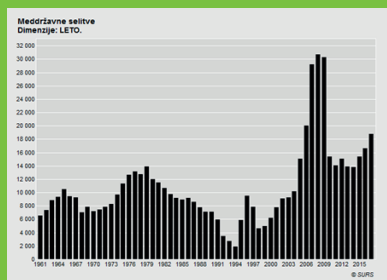
- ▼ **LOŠI RADNI I ŽIVOTNI UVJETI** - negovatelji migrantskog podrijetla su u usporedbi s 'domaćim' neformalnim negovateljima ugroženiji u smislu radne eksploatacije, prekovremenog rada i ograničenog ili neplaćenog bolovanja. Kod negovatelja s migrantskim podrijetlom također postoji veća vjerojatnost da su premalo plaćeni, da imaju status zavisnog migrantskog radnika i da ne mogu pristupiti zastupniku za zaštitu prava radnika. Negovatelji s migrantskim podrijetlom, osobito oni koji žive kod poslodavca, su češće izloženi nedostojnim stambenim uvjetima, nedostatku privatnosti i riziku beskućništva.
- ▼ **DISKRIMINACIJA** - na temelju nacionalnosti i vjere.
- ▼ **STIGMATIZACIJA** - biti neformalni negovatelj migrantskog podrijetla.
- ▼ **PROBLEMI S INTEGRACIJOM U DRUŠTVO** - jezične, kulturne i ekonomske prepreke za asimilaciju u društvo i problemi kod pristupa obrazovanju i podršci koji su dostupni domaćim negovateljima.
- ▼ **NEVIDLJIVOST NJIHOVE ULOGE U DRUŠTVU** (Shared concerns and joint recommendations on migrant domestic and care work, 2018)

NACIONALNI PODACI / SPECIFIČNOSTI U SLOVENIJI

GODIŠNJI BROJ MIGRANATA

Prema podacima SURSA (2018) imigracija u Sloveniju bila je najmasivnija sredinom šezdesetih (1963. – 1967.) i u drugoj polovici sedamdesetih godina (1975. – 1980.), a zatim između 2004. godine, kada je Slovenija ušla u Europsku uniju, i 2009. godine, što je vidljivo i iz donjeg grafikona. Među imigrantima je bilo više od 80 % imigranata iz zemalja bivše Jugoslavije, među kojima je najviše Hrvata, Bošnjaka i Srba (Josipovič, 2006).

KOJE SU GLAVNE MIGRANTSKE ZAJEDNICE?

Podaci iz 2018. godine pokazuju da je među 250 000 migranata 216 000 (86 %) onih koji su imali svoje prvo prebivalište u jednoj od zemalja bivše Jugoslavije. Među njima su najbrojniji oni čije je prvo prebivalište (nakon njihovog rođenja) bilo u Bosni i Hercegovini (108 000), slijede oni čije je prvo prebivalište bilo u Hrvatskoj (45 000), a zatim oni s prvim prebivalištem u Srbiji (25 000) (Razpotnik, 2018).

<https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/7830>

- a. Bosanske/Bošnjačke
- b. Hrvatske
- c. Srpske

GDJE MOGU POTRAŽITI POMOĆ?

FIZIČKO & MENTALNO ZDRAVLJE

Ambulanta sa savjetovalištem za osebe bez zdravstvenog osiguranja, Pro Bono Ljubljana

Mislejeva 3, 1000 Ljubljana

Kontakt: 01 437 20 10, sara.gregori@zd-lj.si, pro-bono@ordinacija.net

Ambulanta sa savjetovalištem za osebe bez zdravstvenog osiguranja Maribor

Kontakt: 0590 80 359, ambulanta@karitasmb.si

Zavod za zdravstveno osiguranje Slovenije

<https://www.zzzs.si/>

SOCIJALNE USLUGE

Skupnost centara za socijalni rad

Slovenska cesta 27, 1000 Ljubljana

Kontakt: 08 20 22 400, 01 436 68 58, info@scsd.si

<https://www.scsd.si/centri-za-socialno-delo/>

MOGUĆNOSTI ZA ZAPOŠLJAVANJE

Zavod RS za zapošljavanje

https://www.ess.gov.si/iskalci_zaposlitve/prosta_delovna_mesta

DRUŠTVENI ŽIVOT, DISKRIMINACIJA/STIGMATIZACIJA/PROBLEMI S INTEGRACIJOM

Slovenska filantropija

Cesta Dolomitskega odreda 11, 1000 Ljubljana

Kontakt: 01 430 1288, 433 4024, 433 5106, info@filantropija.org

EDUKACIJE ZA NEFORMALNE NJEGOVATELJE

Inštitut Antona Trstenjaka

Resljeva cesta 11, 1000 Ljubljana

Kontakt: 01 433 93 01, info@inst-antonatrstenjaka.si

LITERATURA I IZVORI:

- ▼ Christensen, K. and J. Manthorpe. (2016). Personalised risk: new risk encounters facing migrant care workers. *Health risk and society*, 18 (3-4): 137-152.
- ▼ Eurocarers. (2018). Recognition and valorisation of informal carers – Italian members of Eurocarers network meet their MEPs (Press Release). Available at: <http://www.eurocarers.org/Press-Release-Recognition-and-valorisation-of-informal-carers-Italian-members-of-the-Eurocarers-network-meet-their-MEPs-?lang>
- ▼ Hoffmann, F., & Rodrigues, R. (2010). Informal carers: who takes care of them? Vienna: POLICY BRIEF APRIL 2010 European Centre for Social Welfare Policy and Research.
- ▼ Help Wanted? Providing and Paying for Long- Term Care, OECD Health Policy Studies – OECD Publishing, Colombo, F. et al, 2011.
- ▼ Josipovič, D. 2006. Učinki priseljevanja v Slovenijo po drugi svetovni vojni. Ljubljana: ZRC SAZU.
- ▼ Razpotnik, B. (2018). Vsak osmi prebivalec Slovenije se je v Slovenijo priselil iz tujine. SURS. Dostopno prek: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/7830>
- ▼ Vilans, Centre of Expertise for Informal Care, MOVISIE, Mezzo & Eurocarers. Family care in Europe. Available at: <http://www.eurocarers.org/userfiles/file/factsheets/FactsheetEurocarers.pdf>

Univerza v Ljubljani

